

Κινητό: απελευθερωτής ή δικτάτορας;

Η ανθρώπινη επικοινωνία εξελίχθηκε ως το 1973 πάντα συνδεδεμένη με την έννοια της εντοπιότητας: η ομιλία, τα οπτικά μηνύματα, τα γραπτά, ακόμη και αυτή η σταθερή τηλεφωνία, προϋπέθεταν την ύπαρξη των συνομιλητών σε συγκεκριμένο τόπο. Εκείνη όμως τη χρονιά συνέβη κάτι μοναδικό: ο μηχανικός της αμερικανικής εταιρείας Motorola, Martin Cooper, κατασκεύασε το πρώτο κινητό τηλέφωνο. Στη συνέχεια, στα μέσα της δεκαετίας του '90 εμφανίστηκαν τα πρώτα ψηφιακά δίκτυα κινητής τηλεφωνίας και σήμερα... φθάσαμε εκεί που μας θυμίζουν καθημερινά οι απανωτές διαφημίσεις των κινητών: «Όπου κι αν είσαι, ό, τι κι αν κάνεις... είσαι παρών».

Αποδέσμευση λοιπόν από τον τόπο, χειραφέτηση από τον περίγυρο, απελευθέρωση από τα δεσμά των καλωδίων και τον έλεγχο του τηλεφωνικού κέντρου ή... της μαμάς. Αυτά τα προφανή αλλά και πολλά άλλα έμμεσα μας δίνει η χρήση του κινητού τηλεφώνου.

Ας ξεκινήσουμε από τα δηλωμένα: Το πρώτο κίνητρο για να πάρουμε κινητό είναι «για τα επείγοντα». Να έχουμε, δηλαδή, επαφή αν μας τύχει κάτι στον δρόμο, αν πρέπει να μας πουν ή να πούμε κάτι επείγον. Ένας αόρατος ομφάλιος λώρος που μας συνδέει με το σπίτι, τη δουλειά, τους πολύ στενούς φίλους και τις υπηρεσίες άμεσης βοήθειας. Συνομότατα όμως αντιλαμβανόμαστε ότι η ύπαρξή του μάς γεμίζει ψυχικά όχι μόνο με το αίσθημα ασφαλείας αλλά και της αυτοεπιβεβαίωσης: μας βρίσκουν, μας θυμούνται, άρα μας νοιάζονται, άρα μας εκτιμούν. Η συχνότερη πλέον επαφή με τον κοινωνικό μας περίγυρο τονώνει το εγώ μας, απαιτεί εξίσου όμως και από εμάς συχνότερη ανταπόδοση. Δεν έχουμε πλέον πολλές δικαιολογίες γιατί δεν τους τηλεφωνήσαμε, γιατί δεν τους θυμηθήκαμε, άρα γιατί δεν τους εκτιμούμε...

Το κινητό τηλέφωνο μας επιτρέπει να διευρύνουμε τον αριθμό των συνομιλητών μας ανεξάρτητα από τόπο και χρόνο αλλά και να αποστασιοποιούμαστε από τα τρέχοντα και τους συμπαρισταμένους με το να στρέφουμε την προσοχή μας σε απόμακρο συνομιλητή. Μας επιτρέπει να καλλιεργήσουμε περιφερειακά επίπεδα κοινωνικών σχέσεων με το να κρατάμε χαλαρές επαφές με όσους δεν είμαστε ακόμη έτοιμοι να συναντήσουμε, αλλά και να υψώνουμε ασπίδα απομόνωσης με το να αποκόπτουμε τη δυνατότητα επικοινωνίας σε απρόσκλητους ή μη στενούς φίλους. Μας επιτρέπει να συνδυάζουμε ρόλους που διαφορετικά θα απαιτούσαν την ταυτόχρονη παρουσία μας σε διαφορετικά μέρη και να διατηρούμε επαφή με τους άλλους ανεξάρτητα από τον χώρο όπου κινούμαστε. Τέλος, μας επιτρέπει να αναλαμβάνουμε ρόλους που απαιτούν ετοιμότητα όλο το 24ωρο, αλλά και να περιορίζουμε την υπευθυνότητά μας στη λήψη αποφάσεων με το να προστρέχουμε μέσω του κινητού στη συμβουλή άλλων.

Σταδιακά, και ενόσω ο κύκλος των εχόντων τον κινητό αριθμό μας διευρύνεται, νιώθουμε τον κλοιό των πολλών να ξανασφίγγει γύρω μας. Κινούμαστε μεν πιο ελεύθεροι από την ανάγκη φυσικής παρουσίας σε συγκεκριμένους χώρους, περιπλανιόμαστε πιο ασφαλείς και ξέγνοιαστοι στις αστικές μας ζούγκλες, αλλά τώρα μας βρίσκουν και όταν δεν το θέλουμε, μας μιλούν για θέματα αταίριαστα με αυτό που εκείνη τη στιγμή κάνουμε, απαιτούν την προσοχή μας σε στιγμές που δεν μπορούμε. Ένα συνεχές πρεσάρισμα για ταυτόχρονη ανάληψη πολλών ρόλων μπαίνει στη ζωή μας και η νευρικότητα κυριαρχεί. Νιώθουμε γελοίοι στην παρέα όταν μας τηλεφωνεί απρόσμενα «τ' αφεντικό» και στεκόμαστε σουζα, αναγκάζομαστε να παριστάνουμε τους απαθείς, όταν μας βρίζει κάποιος στο κινητό αλλά έχουμε μπροστά μας πελάτη, ιδρώνουμε σαν αχθοφόροι, όταν μας παίρνει «το αμόρε» σε ώρα σύσκεψης... Ένα φιλτράρισμα λοιπόν των κλήσεων γίνεται απαραίτητο και αρχίζουν οι περικοπές όσων γνωρίζουν τον αριθμό του κινητού μας ή καταλήγουμε με διπλά κινητά!

ΘΕΜΑ 1

1^ο υποερώτημα

Να χαρακτηρίσεις τις παρακάτω προτάσεις ως Σ (Σωστές) ή Λ (Λάθος) σύμφωνα με το περιεχόμενο του Κειμένου.

1. Η φυσική παρουσία σε συγκεκριμένο χώρο παραμένει απαραίτητη προϋπόθεση για την ανθρώπινη επικοινωνία.
2. Η χρήση του κινητού τηλεφώνου συμβάλλει στην αυτοεκτίμηση του σύγχρονου ανθρώπου.
3. Στο κείμενο διερευνώνται τα θετικά και αρνητικά της κινητής τηλεφωνίας.
4. Το κινητό τηλέφωνο καλλιεργεί το αίσθημα της ατομικής ευθύνης που συνοδεύει κάθε ατομική απόφαση.
5. Οι χρήστες του κινητού τηλεφώνου τελικά επαναφέρουν περιορισμούς που καταργεί η τηλεπικοινωνία.

2^ο υποερώτημα

α) Να εντοπίσεις τη δομή της τελευταίας παραγράφου του κειμένου.

β) Να παρουσιάσεις τον τρόπο που αναπτύσσεται η παράγραφος, τεκμηριώνοντας την απάντησή σου με στοιχεία του κειμένου.

3^ο υποερώτημα

Να μετατρέψεις την ποιητική λειτουργία της γλώσσας στις παρακάτω φράσεις σε αναφορική λειτουργία της γλώσσας χωρίς να αλλοιώνεται η σημασία τους.

«στεκόμαστε σούζα» (5^η παρ.)

«ιδρώνουμε σαν αχθοφόροι» (5^η παρ.)

4^ο υποερώτημα

Να χαρακτηρίσεις τη σύνταξη (ενεργητική-παθητική) των παρακάτω προτάσεων και να τη μετατρέψεις στην αντίθετή της.

«η συχνότερη πλέον επαφή με τον κοινωνικό μας περίγυρο τονώνει το εγώ μας» (3^η παρ)

«ενόσω ο κύκλος των εχόντων τον κινητό αριθμό μας διευρύνεται» (5^η παρ)

ΘΕΜΑ 2. Πύκνωση μέρους του κειμένου

Να παρουσιάσεις το περιεχόμενο των δύο τελευταίων παραγράφων του κειμένου σε 80 περίπου λέξεις.